

Hakamaat (yleinen, kullekin kasvillisuustyypille laaditaan oma modifikaatio)								
Tyyppi	Rakenne			Lajisto			Toiminta	
arvoluokka, edustavuusluokka, (luonnon-) tila	Kenttäkerros	Pensaskerros	Puusto	Putkilokasvilajit	Muu luontotyyppille ominainen (= hoidosta riippuvainen) lajisto	Miinuslajit tai vieraslajit	Laidunnus (harvoin niitto)	
Mittarit	R1: Edustavan niittykasvillisuuden peittävyys, % kasvillisuuden kokonaisalasta	R3: Erirakenteisuus: taimien ja pensaiden peittävyys ja rakenne, ristiinluokittelu	R5: Erirakenteisuus, ristiinluokittelu R6: Suuret lehtipuut (> 50 cm) ja lahopuu (määrä), ristiinluokittelu	L1: Tyyppilajien (sis. myös yleiset lajit) määrä, kpl	L2: Huomionarvoinen ja hoidosta riippuvainen muu lajisto, luokittelu. Inventointitietojen puute rajoittaa käyttöä. Ei saa vähentää arvoa, jos tietoa ei ole.	L3: Miinuslajien ja/tai vieraslajien peittävyys, % kasvillisuuden kokonaisalasta	T1: Laidunpaine (tai niiton tehokkuus), ristiinluokittelu T2: Hoitohistoria (laidunnus tai niitto), kesto vuosina	
4: Erinomainen / edustava / tavoitetila: Vastaa täysin määritelmää ja omaa tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: Peittävyys yli 60 %	R3: Taimien & pensaiden peittävyys ja rakenne: molemmat edustavia	R5: Puiden peittävyys ja rakenne: edustava & puustorakenne / puulajisuhteet: hyvä R6: Suuret lehtipuut ja lahopuu: molempia runsaasti	L1: 11 kpl tai enemmän (Lounais-Suomessa yli 20 kpl)	L2: Tila hyvä	L3: alle 5 %	T1: Laidunpaine TAI niiton tehokkuus sopiva JA tila hyvä T2: Hoito jatkunut yli 50 vuotta	
3: Hyvä / lievästi heikentynyt: Määritelmän mukainen ja omaa oleelliset tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: Peittävyys 10-50 %	R3: Taimien & pensaiden peittävyys ja rakenne: jompikumpi edustava, toinen väljä	R5: Puiden peittävyys ja rakenne: edustava tai väljä & puustorakenne / puulajisuhteet: melko hyvä R6: Suuret lehtipuut ja lahopuu: jompikumpi 1-3 kpl, toista runsaasti	L1: 6-10 kpl	L2: Tila melko hyvä	L3: 5–20 %	T1: Laidunpaine TAI niiton tehokkuus sopiva tai vaihtelee voimakkaasti JA tila melko hyvä T2: Hoito jatkunut 20–50 vuotta TAI hoito päätynyt noin 10 vuotta sitten	
2: Merkittävä, mutta selvästi heikentynyt: Jokseenkin määritelmän mukainen ja omaa joitakin tyyppille tunnusomaisia lajeja ja ominaispiirteitä	R1: Peittävyys 5-10 %	R3: Taimien & pensaiden peittävyys ja rakenne: molemmat väljiä	R5: Puiden peittävyys ja rakenne: väljä & puustorakenne / puulajisuhteet: melko huono R6: Suuret lehtipuut ja lahopuu: molempia 1-3 kpl	L1: 3-5 kpl	L2: Tila melko huono	L3: 20–50 %	T1: Ali- tai ylilaidunnus TAI niitto tehotonta tai liiallista JA tila melko huono T2: Hoito jatkunut alle 20 vuotta TAI hoito päätynyt noin 20 vuotta sitten	
1: Ei merkittävä, pahoin heikentynyt (kunnostuskelpoinen): Ei ole lainkaan tyyppillinen, ei juuri lainkaan tyyppille tunnusomaisia lajeja ja piirteitä	R1: Peittävyys alle 5 %	R3: Taimien & pensaiden peittävyys ja rakenne: jompikumpi väljä, toinen tiheä	R5: Puiden peittävyys ja rakenne: tiheä & puustorakenne / puulajisuhteet: huono R6: Suuret lehtipuut ja lahopuu: jompikumpi 1-3 kpl, toinen voi puuttua kokonaan	L1: 1-2 kpl	L2: Tila huono	L3: yli 50 %	T1: Pitkään jatkunut (rehevöittävä) ali- tai ylilaidunnus TAI niitto tehotonta tai rehevöittävä JA tila huono T2: Perinteinen hoito päätynyt noin 20–50 vuotta sitten	
0: Romahtanut/ hävinnyt (ei kunnostuskelpoinen)	R1: 0 % (ei lainkaan edustavaa niittykasvillisuutta)	R3: Taimien & pensaiden peittävyys ja rakenne: molemmat tiheitä	R5: Puiden peittävyys ja rakenne: tiheä & puustorakenne / puulajisuhteet: merkityksetön kohteella R6: Suuret lehtipuut ja lahopuu: kumpiakaan ei ole	L1: Ei yhtään (0 kpl)	L2: Merkityksetön kohteella / ei esiinny (huom. ei tarkoita sitä, että tietoa ei ole)	L3: 100 % (vain muiden elinympäristöjen lajeja)	T1: Ei laidunneta TAI niitetä JA merkityksetön kohteella T2: Hoito päätynyt noin 50–100 vuotta sitten	

Heinä- ja Pienruohoummet						
Tyyppin	Rakenne		Lajisto		Toiminta Ei välttämätön luontaisilla nummilla.	
arvoluokka, edustavuusluokka, (luonnon-) tila,	<i>Kenttäkerros</i>	<i>Pensaskerros</i>	<i>Erityiset lajistoarvot</i>	<i>Putkilokasvilajisto</i>	Laidunnus	Poltto.
Mittarit	<i>R1: Edustavan pienruoho/heinänummikasvillisuuden osuus</i>	<i>R2: Pensaston / taimien peittävyys</i>	<i>L1: Huomionarvoisia ja uhanalaisia lajeja</i>	<i>L2: Heinät ja ruohot</i>	<i>T1: Laidunpaine</i>	<i>T2: Polttohistoria</i>
4: erinomainen /tavoitetila: Vastaa täysin määritelmää ja omaa tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	<i>R1: Edustavan pienruoho/heinänummikasvillisuuden osuus 60-100%,</i>	<i>R2: Molemmat edustavia.</i>	<i>L1: Huomionarvoisia ja uhanalaisia kasvilajeja väh.2 kpl . Ja/tai Kohteelta on runsaasti tietoa uhanalaisista selkärangattomista lajeista Luontaisilla heinänummilla ei välttämättä lainkaan</i>	<i>L2: Tyypille luonteenomaisia heinä- ja /tai ruoholajeja >50% .</i>	T1: Laidunpaine sopiva ja tila hyvä	T2: Poltettu alle 30 v sitten
3: hyvä / lievästi heikentynyt: Määritelmän mukainen ja omaa oleellisimmat tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: Edustavan pienruoho/heinänummikasvillisuuden osuus 30-60%	<i>R2: Toinen edustava, toinen väljä</i>	L1: Huomionarvoisia putkilokasvilajeja 0-1kpl. Ja/tai Kohteelta on tiedossa useita uhanalaisia hyönteislajeja Luontaisilla heinänummilla ei välttämättä lainkaan	L2: Tyypille luonteenomaisia heinä- ja /tai ruoholajeja >30% .	<i>T1: Laidunpaine sopiva tai vaihtelee voimakkaasti ja tila melko hyvä</i>	<i>T2: Poltettu 30-50 vuotta sitten</i>
2: merkittävä, mutta selvästi heikentynyt: Jokseenkin määritelmän mukainen ja omaa joitakin tyyppille tunnusomaisia lajeja ja ominaispiirteitä	<i>R1: Edustavan pienruoho/heinänummikasvillisuuden osuus 10-30%</i>	R2: Molemmat väljiä	L1: ei välttämättä huomionarvoista lajistoa	L2: Tyypille luonteenomaisia heinä- ja /tai ruoholajeja >10%	T1: Ali- (tai yli) laidunnus ja tila melko huono	T2: Poltettu yli 50 v sitten
1: ei merkittävä, pahoin heikentynyt (kunnostuskelpoinen): Ei ole lainkaan tyyppillinen, ei juuri lainkaan tyyppille tunnusomaisia lajeja ja piirteitä	R1: Edustavan pienruoho/heinänummikasvillisuuden osuus <10%	<i>R2: Toinen väljä, toinen tiheä Umpeenkasvanut. Voi olla korkeakasvuisen katajan valloittama.</i>		L2: Muuttunut varpunummeksi	T1: Pitkään jatkunut ali- tai ylilaidunnus ja tila huono	T2: Saatettu polttaa joskus kauan sitten
0: Romahtanut/hävinnyt (ei kunnostuskelpoinen)	R1: Ei edustavaa pienruoho/heinänummikasvillisuutta	<i>R2: Molemmat tiheitä, umpeenkasvanut</i>			T1: Ei laidunneta ja merkityksetön kohteella	

Varpunummet					
Tyyppin	Rakenne		Lajisto	Toiminta	
arvoluokka, edustavuusluokka, (luonnon-) tila,	<i>Kenttäkerros</i>	<i>Pensaskerros ja taimet</i>	Putkilokasvilajisto	Laidunnus Ei välttämätön luontaisilla nummilla.	Poltto. Ei välttämätön luontaisilla nummilla.
Mittarit	<i>R1: Edustavan varpunummikasvillisuuden peittävyys</i>	<i>R2: Pensaston / taimien peittävyys</i>	L1: Heinät ja ruohot	T1: Laidunpaine	T3: Poltto
4; erin-omainen /tavoitetila: Vastaa täysin määritelmää ja omaa tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	<i>Edustavan varpunummikasvillisuuden peittävyys 60-100%</i>	<i>R2: Molemmat edustavia.</i>	<i>L1: Heinä/ruohokasvillisuutta laikuittain</i>	T1: Laidunpaine sopiva ja tila hyvä	T3: Poltettu alle 30 v sitten
3: hyvä / lievästi heikentynyt: Määritelmän mukainen ja omaa oleellisimmat tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	<i>Edustavan varpunummikasvillisuuden peittävyys 30-60%,</i>	<i>R2: Toinen edustava, toinen väljä</i>	<i>L1: Runsaasti yksittäisiä heiniä ja ruohoja</i>	T1: Laidunpaine sopiva tai vaihtelee voimakkaasti ja tila melko hyvä	Polttettu 30-50 vuotta sitten
2: merkittävä, mutta selvästi heikentynyt: Jokseenkin määritelmän mukainen ja omaa joitakin tyyppille tunnusomaisia lajeja ja ominaispiirteitä	<i>Edustavan varpunummikasvillisuuden peittävyys 10-30%</i>	R2: Molemmat väljiä		T1: Ali- (tai yli) laidunnus ja tila melko huono	Polttettu yli 50 v sitten
1: ei merkittävä, pahoin heikentynyt (kunnostuskelpoinen): Ei ole lainkaan tyyppillinen, ei juuri lainkaan tyyppille tunnusomaisia lajeja ja piirteitä	Edustavan varpunummikasvillisuuden peittävyys <10%	<i>R2: Toinen väljä, toinen tiheä Umpeenkasvanut. Voi olla korkeakasvuisen katajan valloittama.</i>		T1: Pitkään jatkunut ali- tai ylilaidunnus ja tila huono	Saatettu polttaa joskus kauan sitten
0: Romahtanut/ hävinnyt (ei kunnostuskelpoinen)	Umpeenkasvanut, yleensä katajan, männyn tai pihlajan valtaama	<i>R2: Molemmat tiheitä, umpeenkasvanut</i>		T1: Ei laidunneta ja merkityksetön kohteella	Harvahko, vesakoitunut talousmetsä/laidunnettu metsä

Järven- ja joenrantaniityt									
Typin	Rakenne			Lajisto			Toiminta		
Edustavuusluokka	Kenttäkerros	Pensaskerros	Avoimuus	Putkilokasvilajit	Muu luontotyyppille ominainen (= hoidosta riippuvainen) lajisto	Miinuslajit tai vieraslajit	Laidunnus	Niitto	Raivaus ja muu hoito tai heikentävä toiminta
Mittarit	R1: Edustavan niittykasvillisuuden peittävyys (%) R2: MrRnNi-kasvillisuustyyppien lukumäärä kohteella Huom. Kasvillisuuden korkeus mittarina vain luontotyyppitasolla.	R3: Taimien/ pensaiden peittävyys ja rakenne	R4: Avoimen alueen osuus kohteesta (=kääntäen puuston/ metsäkasvillisuuden peittävyys)	L1: Tyyppilajien määrä (kpl-määrät annettu vain alatyypeille)	L2: Huomionarvoinen muu lajisto, erityisesti linnut (kpl)	L3: Miinuslajien ja/tai vieraslajien peittävyys	T1: Laidunpaine (& hoitotavoitteiden saavuttaminen) T2: Laidunnushistoria (= kesto)	T3: Niiton tehokkuus	
4: Erinomainen /tavoitella: Vastaa täysin määritelmää ja omaa tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: Peittävyys yli 60 % R2: 4 -6 kpl	R3: Molemmat edustavia	R4: Avoin laaja, laakea niitty; pensaston peittävyys alle 5 %,	L1: Runsas – lähes kaikki lyhyestä lajilistasta	L2: Yli 7, etelässä usein yli 10	L3: Peittävyys alle 5 %	T1: Laidunnuspaine sopiva & tila hyvä T2: yli 30 v.	T3: Niitto ja poiskeruu (ennen laidunnusta) säännöllistä. Pitkään jatkunut niitto (ja laidunnus) jatkuvat tai päättymisestä on vain vähän aikaa.	Ei merkkejä ojituksesta, ruoppauksesta, tai muista vesitaloutta muuttaneista toimista.
3: Hyvä / lievästi heikentynyt: Määritelmän mukainen ja omaa oleellimmat tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: Peittävyys 10-60 % R2: 3 kpl	R3: Toinen edustava, toinen väljä	R4: Puuston/ metsäkasvillisuuden peittävyys 5-20 %	L2: Kohtalaisen runsas – yli puolet lyhyestä lajilistasta	L2: 6-10	L3: Peittävyys 5-20 %	T1: Laidunnuspaine sopiva / vaihtelee voimakkaasti / päättynyt alle 10 v sitten & Tila melko hyvä T2: 10-30 v.	T3: Epäsäännöllistä (/kunnostustoimena silloin tällöin) / päättynyt 10 v. sitten.	Puustoa raivattu <u>harvakseltaan</u> tai raivaamisesta alle 10 v. (taimia/pensaita yksittäin/ keskittynyt tiettyihin kohtiin) - Yksittäisiä oja, (ylärannalla)
2: Merkittävä, mutta selvästi heikentynyt: Jokseenkin määritelmän mukainen ja omaa joitakin tyyppille tunnusomaisia lajeja ja ominaispiirteitä	R1: Peittävyys 5-10 % R2: 2-3 kpl	R3: Molemmat väljiä	R4: Puuston/ metsäkasvillisuuden peittävyys 20-30 %	L2: Niukka – miinuslajit runsaita	L2: 3-5	L3: Peittävyys 20-50 %	T1: Ali- tai ylilaidunnus/ ei laidunneta & Tila melko huono T2: alle 20 v. tai laidunnus päättynyt alle 10-20 v. sitten, tai alkanut vasta 10 v sitten.	T3: Niitetty vuosikymmeniä sitten. Suurruohot ja korkeakasvuiset heinät runsastuneet/ miinuslajit vallitsevat	Puustoa raivattu <u>harvakseltaan</u> tai raivaamisesta 10 -20 v. (taimia/pensaita yksittäin/ keskittynyt tiettyihin kohtiin) - Yksittäisiä oja, (ylärannalla)
1: Ei merkittävä, pahoin heikentynyt (kunnostuskelpoinen): Ei ole lainkaan tyyppillinen, ei juuri lainkaan tyyppille tunnusomaisia lajeja ja piirteitä	R1: Peittävyys alle 5 % R2: 1-2 kpl	R3: Taimien & pensaiden peittävyys ja rakenne: jompikumpi väljä, toinen tiheä	R4: Puuston/ metsäkasvillisuuden peittävyys 30-60 %	L2: Yksi - muutama laji (ja miinuslajit) dominoivat	L2: 0-2	L3: Peittävyys yli 50 %	T1: Ei laidunnettu vuosiin T2: Perinteinen laidunnus päättynyt >20 v sitten.	T3: Ei niitetty Ei enää avoin niitty.	Puustoa <u>ei raivattu yli 20 v.</u> (puustoa yksittäin + taimia/ pensaita koko alueella/ ryhmittäin/ keskittynyt joihinkin kohtiin) - Leppää/mäntyä/koivua/paj uja työntymässä niitylle ja metsittyminen käynnissä ylärannalla. - Umpeenkasvusta kertovia pen-saita/ puita siellä täällä (alhaalla). Oja ja/tai veneväyliä useita
0: Romahtanut/ hävinnyt (ei kunnostuskelpoinen)	R1: Ei lainkaan edustavaa niittykasvillisuutta (0 %) R2: 1 kpl, tai ei lainkaan rantaniityksi luokiteltavaa alaa	R3: Taimien & pensaiden peittävyys ja rakenne: molemmat tiheitä	R4: Puuston/ metsäkasvillisuuden peittävyys yli 60 %	L2: kpl-määrä: 0 (vain miinuslajeja)	L2: 0	L3: Peittävyys 100 % Kasvillisuustyyppi täysin muuttunut.	T1: Ei laidunneta; ei tarvetta ottaa huomioon inventoinnissa T2: Laidunnus päättynyt yli 20 v. sitten	T3: Ei niitetty eikä niitettävää.	<u>Puustoa ei raivattu (puustoa ja pensaita ryhmittäin/koko alueella)</u> - Kasvillisuustyyppi on kokonaan muuttunut, metsittynyt. - Läjitysmaata, ei enää niittyä

Kalliokedot (yleinen, kullekin kasvillisuustyypille laaditaan oma modifikaatio) Leena Lehtomaa 19.11.2018								
	Rakenne			Lajisto			Toiminta	
arvoluokka, edustavuusluokka, (luonnon-)tila	Kenttäkerros	Pensaskerros	Avoimuus	Putkilokasvilajit	Muu luontotyyppille ominainen (= hoidosta riippuvainen) lajisto	Miinuslajit tai vieraslajit	Laidunnus	Niitto
Mittarit	R1: Edustavan niittykasvillisuuden peittävyys (%) tämä se tärkein avainmuuttuja, joka kuvaa rakennetta, lajistoa ja toimintaa hyvin	R2: Pensaston/ puuston ja taimien peittävyys	R3: Avoimen alueen osuus kohteesta (=kääntäen pensaston/puuston/ taimien peittävyys)	L1: Luontotyyppiä kuvaavien putkilokasvien lajitiheys (osalla alatyypeistä voi edustavuutta mitata myös huomionarvoisten ja harvinaisten lajien määrällä)	L2: Inventointilomakkeella 2B hyönteislajisto, linnusto ja sienistö; Ei saa vähentää arvoa vaikka näistä muista lajiryhmistä ei olisi tietoa.	L3: Miinuslajien ja/tai vieraslajien peittävyys	T1: Laidunpaine (asteikolla?) T2: Laidunnushistoria (= kesto) T3: Hoitotavoitteiden saavuttaminen jollain asteikolla	T4: Niitto oikeaoppista (oikeaan aikaan ja riittävän alhaalta)
4: V, erinomainen /tavoittila: Vastaa täysin määritelmää ja omaa tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: Pienruohojen ja matalien heinien sekä erityisesti yksivuotisten ruohojen vallitseman kasvillisuuden peittävyys yli 80 % kasvillisuudesta (kallioalaa ei lasketa pinta-alaan)	R2: Kallioalueilla sallitaan reunoilla jonkin verran puustoa, esim. jykevät männyt kuuluvat etenkin saaristossa kallioketoihin.	R3: Täysin avoin	L1: yli 10 kpl (Lounais-Suomessa yli 20 kpl mukaan lukien myös tavanomaiset lajit. Parhailla kalliokedoilla putkilokasvien lajimäärä yli 25-30 lajia/m2, mutta saattaa vaihdella vuosien välillä suuresti, sillä yksivuotisten esiintyminen riippuu sääoloista?	L2: Tila hyvä (4), erityisesti hyönteislajiston kannalta	L3: Miinuslajeja ei juuri ollenkaan eikä yhtään vieraslajia	T1: Laidunpaine: alhaisen sopiva eli käytännössä laidunaika suhteellisen lyhyt eikä välttämättä joka vuosi. Osa laidunkiertoa. T2: yli 50 v. Voimalla taukojakin hoidossa. T3: Hoitotavoitteet saavutettu	T4: Niitetty oikeaoppisesti vähintään joka toinen/kolmas vuosi riippuen alkukesän kasvuolosuhteista

<p>3: M, hyvä / lievästi heikentynyt: Määritelmän mukainen ja omaa oleellisimmat tyypille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet</p>	<p>R1: Pienruohojen ja matalien heinien vallitseman kasvillisuuden peittävyys 50 %-80 % alueen kasvillisuudesta (kallioalaa ei lasketa pinta-alaan)</p>	<p>R2: Reunapuuston/katajien tai muiden pensaiden peittävyys alle 5 %</p>	<p>R3: Täysin avoin vähintään 95 % alueesta</p>	<p>L1: 6-10 kpl Tässä tarkoitetaan myös tavanomaisia lajeja. Lounaisilla kalliokedoilla lajimäärävaatimus muuta maata korkeampi (ainakin karuilla kalliokedoilla) Putkilokasvien lajimäärä yli 15-25 lajia/m²</p>	<p>L2: Tila melko hyvä (3)</p>	<p>L3: Miinuslajeja niukasti, ei yhtenäisinä kasvustoina, peittävyys alle 10 %. Ei vieraslajeja.</p>	<p>T1: Laidunnuspaine: lähes sopiva, mutta saattaa olla osittain rehevöittävää/kuluttavaa. Osa laidunkierroa. T2: 20-50 v. tai laidunnus loppunut alle 10 v. sitten T3: Hoitotavoitteet lähes saavutettu</p>	<p>T4: Niitetty lähes oikeoppisesti, niitosta ei aina korjattu pois ja/tai niitetty harvemmin kuin joka kolmas vuosi. Niitto loppunut alle 10 v. sitten.</p>
<p>2: P, merkittävä, mutta selvästi heikentynyt: Jokseenkin määritelmän mukainen ja omaa joitakin tyypille tunnusomaisia lajeja ja ominaispiirteitä</p>	<p>R1: Pienruohojen ja matalien heinien vallitseman kasvillisuuden peittävyys 20 %-50 %</p>	<p>R2: Pensaston (katajien ja lehtipensaiden/puun taimien) peittävyys 5-40 %</p>	<p>R3: Täysin avoimen alan osuus 60-95 % alueesta</p>	<p>L1: 3-5 kpl, lounaisilla kalliokedoilla enemmän</p>	<p>L2: Tila melko huono (2)</p>	<p>L3: Miinuslajeja esiintyy, peittävyys kuitenkin alle 50 %, vieraslajeja esiintyy</p>	<p>T1: Laidunnuspaine: ali- tai ylilaidunnus tai laidunnus satunnaista ja rehevöittävää/kuluttavaa T2: alle 20 v. tai laidunnus- tai niitto päättynyt yli 20 v. sitten T3: Melko kaukana hoitotavoitteesta</p>	<p>T4: Ei käytännössä niitetä enää tai jos, niin niitos jätetään korjaamatta</p>
<p>1: K, ei merkittävä, pahoin heikentynyt (kun-</p>	<p>R1: Pienruohojen ja matalien heinien vallitseman kasvillisuuden</p>	<p>R2: Pensaston ja puiden peittävyys yli 50 %</p>	<p>R3: Täysin avoimen alan osuus 5-40 % alueesta</p>	<p>L1: 1-2 kpl, lounaisilla kalliokedoilla vähän enemmän</p>	<p>L2: Tila huono (1)</p>	<p>L3: Miinuslajien peittävyys yli 50 %,</p>	<p>T1: Laidunnuspaine: ali- tai ylilaidunnus/laidu</p>	<p>T4: Ei niitetä</p>

<p>nostuskelpoinen): Ei ole lainkaan tyypillinen, ei juuri lainkaan tyypille tunnusomaisia lajeja ja piirteitä</p>	<p>peittävyys alle 20 %</p>					<p>vieraslajeja esiintyy</p>	<p>nnus rehevöittävää tai ei laidunneta</p> <p>T2: Perinteinen laidunnus/niitto päättynyt vuosikymmeniä sitten (yli 50 v.?)</p> <p>T3: Kaukana hoitotavoitteesta</p>		
<p>0: Romahtanut/hävinnyt (ei kunnostuskelpoinen)</p>	<p>R1: Maankäyttö on hävittänyt kaikki rakennepiirteet (esim. rakennettu tai peitetty maaineksella)</p>	<p>R2: Maankäyttö hävittänyt kaikki rakennepiirteet (esim. rakennettu tai otettu kallioainesta)</p>	<p>R3: Muuttuneen maankäytön myötä voi olla avoin, mutta ei enää kallioketo</p>	<p>L1: Ei yhtään (0 kpl)</p>	<p>L2: Merkityksetön kohteella / ei tarvetta ottaa huomioon inventoinnissa (0)</p>	<p>L3: Kohteella vain muiden ympäristöjen lajeja tai kasviton</p>	<p>T1: Muuttunut maankäyttö</p>	<p>T4: Muuttunut maankäyttö</p>	

Kedot								
arvoluokka, edustavuusluokka, (luonnon-) tila	Rakenne			Lajisto			Toiminta	
	Kenttäkerros	Pensaskerros	Avoimuus	Putkilokasvilajit	Muu luontotyyppille ominainen (= hoidosta riippuvainen) lajisto	Miinuslajit tai vieraslajit	Laidunnus	Niitto
Mittarit	R1: Edustavan niittykasvillisuuden peittävyys, % kasvillisuuden kokonaisalasta	R2: Pensaston/ puuston ja taimien peittävyys	R3: Avoimen alueen osuus, % luontotyyppin pinta-alasta (=katajaketojen pylväskatajia ei lasketa tässä pensaston/puuston/ taimien peittävyyteen)	L1: Tyyppilajien (sis. myös yleiset lajit) määrä, kpl. Luontotyyppiä kuvaavien putkilokasvien lajitiheys	L2: Huomionarvoinen ja hoidosta riippuvainen muu lajisto, (Inventointi- lomakkeella 2B hyönteislajisto, linnusto ja sienistö). Ei saa vähentää arvoa ellei näistä tiedetä.	L3: Miinuslajien ja/tai vieraslajien peittävyys, % kasvillisuuden kokonaisalasta	T1: Laidunpaine T2: Laidunnushistoria, kesto vuosina	T3: Niiton tehokkuus (oikeaoppisesti = oikeaan aikaan ja riittävän alhaalta). Laidunnuksen kanssa joko tai T2: Niittohistoria
4: Erinomainen /tavoitetila: Vastaa täysin määritelmää ja omaa tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: 60-100 %	R2: Molemmat edustavia. Yksittäisiä pensaita tai puita/pylväskatajia	R3: 95-100 %	L1: 11 kpl tai enemmän huomionarvoisia lajeja (Lounais-Suomessa yli 20 kpl) <u>Kohteen km lajimäärä yli 25 lajia/m2.</u>	L2: Tila hyvä Runsaasti uhanalaista lajistoa	L3: Alle 5 % Miinuslajeja ei juuri ole, eikä yhtään vieraslajia	T1: Laidunpaine sopiva eli käytännössä laidun aika suhteellisen lyhyt eikä välttämättä joka vuosi. Osa laidunkiertoa. T2 Hoito jatkunut yli 50 vuotta. Hoidossa voi olla taukoja, sillä kedot saattavat säilyttää arvonsa pitkään, vaikka niitä ei hoidettaisi yhtäjaksoisesti.	T3: Niiton tehokkuus sopiva: Niitto oikeaoppisesti vähintään joka toinen vuosi T2: Niitto jatkunut yli 50 vuotta
3: Hyvä / lievästi heikentynyt: Määritelmän mukainen ja omaa oleelliset tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: 10-60 %	R2: Toinen edustava, toinen väljä	R3: 90-95 %	L1: Huomionarvoisia 6-10 kpl <u>Edustavimman niittykasvillisuuden lajimäärä km yli 20 lajia/m2</u>	L2: Tila melko hyvä Uhanalaista lajistoa muista lajiryhmistä	L3: 5-20 % Miinuslajeja niukasti, ei yhtenäisinä kasvustoina. Ei vieraslajeja.	T1: Laidunpaine (lähes) sopiva, mutta osin rehevöittävä. Tai vaihtelee voimakkaasti. Osa laidunkiertoa. T2: Hoito jatkunut 20–50 vuotta TAI hoito päätynyt noin 10 vuotta sitten	T3: Niitto lähes oikeaoppisesti, niitosta ei aina korjattu pois ja/tai niitetty harvemmin. T2: Niitto päätynyt noin 10 vuotta sitten
2: Merkittävä, mutta selvästi heikentynyt: Jokseenkin määritelmän mukainen ja omaa joitakin tyypille tunnus-omaisia lajeja ja ominaispiirteitä	R1: 5-10 %	R2: Molemmat väljä	R3: 70-90 %	L1: Huomionarvoisia 0-5 kpl Edustavan niittykasvillisuuden lajimäärä km yli 15/m2	L2: Tila melko huono Joitain havaintoja huomionarvoisista tai uhanalaisista lajeista	L3: 20-50 %	T1: Laidunpaine: ali- tai ylilaidunnus tai laidunnus satunnaista (kerran 10 v.), rehevöittävä T2: Hoito jatkunut alle 20 vuotta TAI hoito päätynyt noin 20 vuotta sitten	T3: Niitto tehotonta: väärään aikaan, epäsäännöllistä, tai niitos jätetään usein korjaamatta T2: Niitto päätynyt noin 20–50 vuotta sitten
1: Ei merkittävä, pahoin heikentynyt (kun- nostuskelpoinen): Ei ole lainkaan tyyppillinen, ei juuri lainkaan tyyppille tunnusomaisia lajeja ja piirteitä	R1: alle 5 %	R2: Toinen väljä, toinen tiheä	R3: 25-70 %	L1: 1-2 kpl	L2: Tila huono (1)	L3: yli 50 %	T1: Laidunnuspaine: Pitkään jatkunut (rehevöittävä) ali- tai ylilaidunnus tai ei laidunneta & T2: Perinteinen laidunnus päättynyt noin 50–100 vuotta sitten	T3: Niitto epäsäännöllistä ja niitos jätetään useimmiten korjaamatta. T2: Niitto päätynyt päättynyt noin 50–100 vuotta sitten
0: Romahtanut/ hävinnyt (ei kunnostuskelpoinen)	R1: 0 % Maankäyttö on hävittänyt kaikki rakennepiirteet (esim. rakennettu tai raivattu pelloksi)	R2: Molemmat tiheitä	R3: 0-25 % Muuttuneen maan- käytön myötä voi olla avoin, muttei enää keto	L1: Ei yhtään (0 kpl)	L2: Merkityksetön kohteella = ei esiinny (0)	L3: 100% Kohteella vain muiden ympäristöjen lajeja tai kasviton	T1: Muuttunut maankäyttö	T3: Muuttunut maankäyttö

Kosteat niityt									
	Rakenne			Lajisto			Toiminta		
arvoluokka, edustavuusluokka, (luonnon-)tila	Kenttäkerros	Pensaskerros	Avoimuus	Putkilokasvilajit	Muu luontotyyppille ominainen (= hoidosta riippuvainen) lajisto	Miinuslajit tai vieraslajit	Laidunnus	Niitto	
Mittarit	R1: Edustavan niittykasvillisuuden peittävyys (%) (joka sisältää tavallaan jo kasvillisuuden korkeuden) tämä se tärkein avainmuuttuja, joka kuvaa rakennetta, lajistoa ja toimintaa hyvin	R2: Pensaston/ puuston ja taimien peittävyys	R3: Avoimen alueen osuus kohteesta (=kääntäen pensaston/puuston/ taimien peittävyys)	L1: Luontotyyppiä kuvaavien putkilokasvien lajitiheys (osalla alatyypeistä voi edustavuutta mitata myös huomionarvoisten ja harvinaisten lajien määrällä)	L2: → Inventointilomakkeella 2B hyönteislajisto, linnusto ja sienistö; Koontimittari työn alla. Ei kpl-määrää vaan esim. luokka-asteikollinen arvo. Inventointitietojen puute rajoittaa käyttöä. Ei saa vähentää arvoa ellei näistä tiedetä.	L3: Miinuslajien ja/tai vieraslajien peittävyys	T1: Laidunpaine (asteikolla?) T2: Laidunnushistoria (= kesto) T3: Hoitotavoitteiden saavuttaminen jollain asteikolla	T4: Niitto oikeaoppista (oikeaan aikaan ja riittävän alhaalta)	
4: V, erinomainen /tavoitetila: Vastaa täysin määritelmää ja omaa tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: Tyyppille ominaisten ruohojen ja heinien vallitseman kasvillisuuden peittävyys yli 80 % . Voi olla myös vanhaa peltoa, jos peltokäytöstä on kulunut yli 60 v. jos aluetta on hoidettu laiduntamalla tai niittämällä. Ahvenanmaalla useinmiten	R2: 0 %	R3: Täysin avoin	L1: yli 10 kpl (Ahvenanmaalla ja Lounais-Suomessa yli 20 kpl mukaan lukien myös tavanomaiset lajit. Kalkkivaikutteisilla alueilla lajimäärä suurempi.	L2: Tila hyvä (4), vähän tutkittu alue	L3: Miinuslajeja ei juuri ollenkaan eikä yhtään vieraslajia	T1: Laidunpaine: sopiva eikä myöskään rehevöittävä. T2: yli 50 v. T3: Hoito-tavoitteet saavutettu (4)	T4: Niitetty oikeaoppisesti joka vuosi, niitos korjattu pois.	

	merenrantaniittyjen tuntumassa.								
3: M, hyvä / lievästi heikentynyt: <i>Määritelmän mukainen ja omaa oleellisimmat tyypille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet</i>	R1: Tyypille ominaisten ruohojen ja heinien vallitseman kasvillisuuden peittävyys yli 50 %. Voi olla myös vanhaa peltoa, jos peltokäytöstä on kulunut yli 50 v. ja jos aluetta on hoidettu laiduntamalla tai niittämällä. Ahvenanmaalla merenrantaniittyjen yhteydessä.	R2: Korkeintaan 20 %	R3: Pääosin avoin	L1 5-10 kpl (Ahvenanmaalla ja Lounais-Suomessa yli 10 kpl mukaan lukien myös tavanomaiset lajit). Kalkkivaikutteisilla alueilla suurempi lajimäärä.	L2: Tila merkittävä (3)	L3: Miinuslajeja jonkin verran, ei vieraslajeja	T1: Laidunpaine pääosin sopiva T3: Hoitotavoitteet lähes saavutettu (3)	T4: Niitetty, mutta ei joka vuosi ja niitosta ei aina korjattu pois	
2: P, merkittävä, mutta selvästi heikentynyt: Jokseenkin määritelmän mukainen ja omaa joitakin tyypille tunnusomaisia lajeja ja ominaispiirteitä	R1: Tyypille ominaisten ruohojen ja heinien vallitseman kasvillisuuden peittävyys 10 %-50 %. Voi olla myös vanhaa peltoa, jos peltokäytöstä on kulunut yli 50 v. ja jos aluetta on hoidettu laiduntamalla tai niittämällä. Ahvenanmaalla merenrantaniittyjen yhteydessä.	R2: 20-50 %	R3: Vähintään puoliksi avoin	L1: 3-5 kpl. Ahvenanmaalla lajimäärä korkeampi etenkin kalkkivaikutteisilla alueilla.	L2: Tila melko huono (2)	L3: Miinuslajeja esiintyy, peittävyys kuitenkin alle 50 %, vieraslajeja esiintyy	T1: Laidunuspaine: ali- tai ylilaidunnus tai laidunnus satunnaista (kerran 10 v.), rehevöittävää T2: alle 20 v. tai laidunnus- tai niitto päätynyt yli 20 v. sitten T3: Melko kaukana hoitotavoitteesta (2)	T4: Ei käytännössä niitettä enää tai jos, niin niitos jätetään korjaamatta	
1: K, ei merkittävä,	R1: Tyypille ominaisten	R2: Pensaston ja puiden	R3: Täysin avoimen alan	L1: 1-2 kpl	L2: Tila huono (1)	L3: Miinuslajien	T1: Laidunuspaine:	T4: Ei niitettä	

<p>pahoin heikentynyt (kunnostuskelpoinen): Ei ole lainkaan tyypillinen, ei juuri lainkaan tyypille tunnusomaisia lajeja ja piirteitä</p>	<p>ruohojen ja heinien vallitseman kasvillisuuden peittävyys alle 10 %. Voi olla myös vanhaa peltoa, jos peltokäytöstä on kulunut yli 50 v. ja jos aluetta on hoidettu laiduntamalla tai niittämällä. Ahvenanmaalla merenrantaniittyjen yhteydessä.</p>	<p>peittävyys yli 50 %</p>	<p>osuus 5-50 % alueesta</p>			<p>peittävyys yli 50 %, vieraslajeja esiintyy</p>	<p>ali- tai ylilaidunnus tai ei laidunneta &</p> <p>T2: Perinteinen laidunnus/niitto päätynyt vuosikymmeniä sitten (yli 50 v.?)</p> <p>T3: Kaukana hoitotavoitteesta (1)</p>	<p>T3: Kaukana hoitotavoitteesta</p>
<p>0: Romahtanut/hävinnyt (ei kunnostuskelpoinen)</p>	<p>R1: Maankäyttö on hävittänyt kaikki rakennepiirteet (esim. rakennettu tai raivattu pelloksi tai metsitetty)</p>	<p>R2: Maankäyttö hävittänyt kaikki rakennepiirteet (esim. rakennettu tai raivattu pelloksi tai metsitetty)</p>	<p>R3: Muuttuneen maankäytön myötä voi olla avoin, mutta ei enää kostea niitty</p>	<p>L1: Ei yhtään (0 kpl)</p>	<p>L2: Merkityksetön kohteella / ei tarvetta ottaa huomioon inventoinnissa (0)</p>	<p>L3: Kohteella vain muiden ympäristöjen lajeja tai kasviton</p>	<p>T1: Muuttunut maankäyttö</p>	<p>T4: Muuttunut maankäyttö</p>

Lehdesniityt									
	Rakenne			Lajisto			Toiminta		
arvoluokka, edustavuusluokka, (luonnon-) tila	Mosaiikkimaisuus	Kenttäkerros	Puuston rakenne (puiden ikäjakauma, puulajisuhteet, pensaston osuus)	Putkilokasvilajit	Muu luontotyyppille ominainen (= hoidosta riippuvainen) lajisto	Miinuslajit tai vieraslajit	Lehdestäminen	Kevätsiivous	Niitto ja laidunnus
Mittarit	R1: Puuston ja avointen niitylaikkujen suhde	R2: Edustavan niitykasvillisuuden peittävyys, % kasvillisuuden kokonaisalasta	R3: Lehdespuiden määrä (ja toiminta) R4: Erirakenteisuus, ristiinluokittelu	L1: Luontotyyppiä kuvaavien putkilokasvien lajitiheys, huomionarvoisten ja harvinaisten lajien määrä)	L2: →Inventointilomakkeella 2B hyönteislajisto, linnusto ja sienistö; Koontimittari työn alla. Ei kpl-määrää vaan esim. luokasteikollinen arvo. Inventointitietojen puute rajoittaa käyttöä. Ei saa vähentää arvoa ellei näistä tiedetä.	L3: Miinuslajien ja/tai vieraslajien peittävyys	T1: Lehdestetään perinteisesti oikeaan aikaan (ja oikeilla välineillä)	T2: Perinteinen kevätsiivous oikeaan aikaan	T3: Niitto oikeaoppista, jälkilaidunnuksen laidunpaine
4: Erinomainen /tavoitetila: Vastaa täysin määritelmää ja omaa tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: Täysin avoimet niitylaikut ja puustoiset niitylaikut vuorottelevat. Avointa >70 %	R2: 60-100 % eli niityn kasvillisuus on kauttaaltaan edustavaa. Yksittäisiä metsälajeja.	R3: Runsaasti. Hiljakkoin lehdestettyjä puita. R4: Puiden peittävyys ja rakenne: edustava & puustorakennet / puulajisuhteet : hyvä (nuoria ja vanhoja)	L1: yli 20 kpl huomionarvoisia lajeja. Kohteen km <u>lajimäärä yli 25 lajia/m2.</u>	L2: Runsaasti uhanalaista tai huomionarvoista lajistoa	L3: Korkean niitylajiston, kuten mesiangervon peittävyys on alle 20%. Ei vieraslajeja.	T1: Lehdestetään säännöllisesti (ja oikeaan aikaan). T4: ollut taukoja välissä, mutta jatkuu nykyisin	T2: Kevätsiivotaan joka vuosi	T3: Niitto oikeaan aikaan ja laidunnus vasta jälkilaidunnuksena.

			lehtipuita ja pensaita)						
3: Hyvä / lievästi heikentynyt: Määritelmän mukainen ja omaa oleellisimmat tyypille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: Avoimet niitty laikut vuorottelevat puustoisten alueiden kanssa. Avointa >10-60%	R2: 10-50 % Niittyjen kasvillisuus on edustavaa, puustoisilla alueilla kasvillisuus hakamaista	R3: Väh. 1-5 kpl ja puustosta löytyy vanhoja lehdestettyjä yksilöitä. R4: Puiden peittävyys ja rakenne: edustava tai väljä & puustorakenne / puulajisuhteet : melko hyvä (nuorta puustoa ja pensaita esiintyy)	L1: Huomionarvoisia 6-10 kpl Edustavimman niittykasvillisuuden <u>lajimäärä</u> km yli 20 <u>lajia/m2</u>	L2: Uhanalaisia ja huomionarvoisia lajeja esiintyy	L3: Yli 60cm kasvillisuutta esiintyy enintään puolella kohteen pinta-alasta. Ei vieraslajeja	T1: Puita on latvottu kohteen kunnostamiseksi	T2: Kevätsiivotaan säännöllisesti (väh. joka toinen vuosi)	T3: Niitetään säännöllisesti (väh joka toinen vuosi) ja jälkilaidunnetaan
2: Merkittävä, mutta selvästi heikentynyt: Jokseenkin määritelmän mukainen ja omaa joitakin tyypille tunnusomaisia lajeja ja ominaispiirteitä	R1: Avointa 5-10 % Avoimia niitty laikkuja esiintyy, mutta puusto on vallitsevaa.	R2: Peittävyys 5-10 % Jopa 70 % kasvillisuudesta on hakamaille tyypillistä	R3: 0-5 kpl. Puustossa on potentiaalia uusien lehdespuiden tuottamiseen, vanhoja yksilöitä ei välttämättä enää ole elossa R4: Puiden peittävyys ja rakenne: väljä & puustorakenne /	L1:Huomionarvoisia 0-5 kpl <u>Edustavan niittykasvillisuuden lajimäärä</u> km yli 15/m2	L2: Ei välttämättä uhanalaista lajistoa	L3: Korkeita heiniä ja ruohoja esiintyy niitty laikkuilla kauttaaltaan.	T1: -	T2: niitetään satunnaisesti	T3: Kohdetta laidunnetaan säännöllisesti

			puulajisuhteet : melko huono						
1: Ei merkittävä, pahoin heikentynyt (kunnostuskelpoinen): Ei ole lainkaan tyypillinen, ei juuri lainkaan tyypille tunnusomaisia lajeja ja piirteitä	R1: Historiallinen rakenne nähtävissä, mutta ei enää avoimia niitty laikkuja.	R2: Peittävyys alle 5 %. Kasvillisuus on lähes kauttaaltaan hakamaille tai metsälaitumille tyypillistä, mahdolliset niitty laikut korkeakasvuisia.	R3: Ei ole. R4: Puiden peittävyys ja rakenne: tiheä & puustorakenn e / puulajisuhteet : huono	L1: Ei edustavan kasvillisuuden laikkuja. Tyypilajeja yksittäin	L2: -	L3: Avoimien kohtien ruohot ja heinät kauttaaltaan >1,2m	T1: -	T2: Ei niitetä	T3: Ei hoideta tai hoidetaan hakamaana ja luokitellaan hakamaaksi
0: Romahtanut/hävinnyt (ei kunnostuskelpoinen)	R1: Kohde on kauttaaltaan puustoinen. Puustossa ei merkkejä lehdestyksestä tai niitty rakentesta	R2: 0 % Ei avoimia niitty laikkuja	R3: Ei ole.	L1: Ei niittykasvillisuutta tai yksittäisiä kasveja. Lajisto koostuu metsälajeista	L2: uhanalaista lajistoa saattaa löytyä varjoisten metsien lajistossa	L3: Ei avoimia alueita, tai avoimet alueet muokattu	T1: -	T4:-	T3:-

Merenrantaniityt								
Tyyppi	Rakenne			Lajisto			Toiminta	
Edustavuusluokka	Kenttäkerros	Pensaskerros	Avoimuus	Putkilokasvilajt	Muu luontotyyppille ominainen lajisto	Miinuslajit tai vieraslajit	Laidunnus tai niitto	
Mittarit	R1: Edustavan niittykasvillisuuden peittävyys, % kasvillisuuden kokonaisalasta R2: Merenrantaniitty-kasvillisuustyyppien lukumäärä kohteella Huom. Kasvillisuuden korkeus mittarina vain luontotyyppitasolla.	R3: Taimien/ pensaiden peittävyys ja rakenne	R4: Avoimen alueen osuus, % luontotyyppin pinta-alasta	L1: Tyyppilajien määrä (kpl-määrät annettu vain alatyypeille)	L2: Huomionarvoinen ja hoidosta riippuvainen muu lajisto, erityisesti linnut (kpl)	L3: Miinuslajien ja/tai vieraslajien peittävyys, % kasvillisuuden kokonaisalasta	T1: Laidunpaine ja/tai niiton tehokkuus, ristiinluokittelu T2: Hoitohistoria (laidunnus tai niitto), kesto vuosina	
4: Erinomainen /tavoitella: Vastaa täysin määritelmää ja omaa tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: Peittävyys 60 - 100 % R2: 4 -6 kpl	R3: Molemmat edustavia	R4: 95–100 % Täysin avoin laaja, laakea niitty	L1: Rungas – lähes kaikki lyhyestä lajistasta	L2: Tila hyvä (Lajeja yli 10, etelässä usein yli 20)	L3: Peittävyys alle 5 %	T1: Laidunpaine TAI niiton tehokkuus sopiva JA tila hyvä Niitto ja poiskeruu (ennen laidunnusta) säännöllistä T2: Hoito jatkunut yli 50 vuotta (maankohoamisrannikolla yli 30v)	
3: Hyvä / lievästi heikentynyt: Määritelmän mukainen ja omaa oleellimmat tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: Peittävyys 10-60 % R2: 3 kpl	R3: Toinen edustava, toinen väljä	R4: 90–95 %	L2: Kohtalaisen rungas – yli puolet lyhyestä lajistasta	L2: Tila melko hyvä (Lajeja 6-10)	L3: Peittävyys 5-20 %	T1: Laidunpaine TAI niiton tehokkuus sopiva tai vaihtelee voimakkaasti JA tila melko hyvä Niitto epäsäännöllistä (tai kunnostustoimena silloin tällöin). Lajien runsaussuhteissa muutoksia: esim. järviruoko on runsastunut. T2: Hoito jatkunut 20–50 vuotta TAI hoito päättynyt noin 10 vuotta sitten	
2: Merkittävä, mutta selvästi heikentynyt: Jokseenkin määritelmän mukainen ja omaa joitakin tyyppille tunnusomaisia lajeja ja ominaispiirteitä	R1: Peittävyys 5-10 % R2: 2-3 kpl	R3: Molemmat väljiä	R4: 70–90 %	L2: Niukka – miinuslajit runsaita	L2: Tila melko huono (Lajeja 3-5)	L3: Peittävyys 20-50 %	T1: Ali- tai ylilaidunnus TAI niitto tehotonta tai liiallista JA tila melko huono Sara-, vihvilä- ja heinä- ja pienruohovaltainen kasvillisuus vähemmistönä. Suurruohot ja korkeakasvuiset heinät runsastuneet/ miinuslajit vallitsevat T2: Hoito jatkunut alle 20 vuotta TAI hoito päättynyt noin 20 vuotta sitten.	
1: Ei merkittävä, pahoin heikentynyt (kunnostuskelpoinen): Ei ole lainkaan tyyppillinen, ei juuri lainkaan tyyppille tunnusomaisia lajeja ja piirteitä	R1: Peittävyys alle 5 % R2: 1-2 kpl	R3: Toinen väljä, toinen tiheä	R4: 25–70 %	L2: Yksi - muutama laji (ja miinuslajit) dominoivat	L2: Tila huono (Lajeja 0-2)	L3: Peittävyys yli 50 %	T1: Pitkään jatkunut (rehevöittävä) ali- tai ylilaidunnus TAI niitto tehotonta tai rehevöittävä JA tila huono T2: Perinteinen hoito päättynyt noin 20–50 vuotta sitten	
0: Romahtanut/ hävinnyt (ei kunnostuskelpoinen)	R1: Ei lainkaan edustavaa niittykasvillisuutta (0 %) R2: 1 kpl, tai ei lainkaan rantaniityksi luokiteltavaa alaa	R3: Molemmat tiheitä	R4: 0–25 % Ei enää avoin niitty	L2: kpl-määrä: 0 (vain miinuslajeja)	L2: Merkityksetön kohteella (ko. lajeja ei esiinny)	L3: Peittävyys 100 % = vain muiden elinympäristöjen lajeja Kasvillisuustyyppi täysin muuttunut.	T1: Ei laidunneta TAI niitetä JA merkityksetön kohteella T2: Hoito päättynyt noin 50–100 vuotta sitten	a

Metsälaitumet								
Tyyppin	Rakenne			Lajisto			Toiminta	
Edustavuusluokka	Kenttäkerros	Pensaskerros	Puusto	Putkilokasvilajit	Muu luontotyyppille ominainen (= hoidosta riippuvainen) lajisto	Miinuslajit tai vieraslajit	Laidunnus	
Mittarit	R1: Edustavan niittykasvillisuuden peittävyys, % kasvillisuuden kokonaisalasta	R3: Erirakenteisuus: taimien ja pensaiden peittävyys ja rakenne, ristiinluokittelu R7: Umpeenkasvun aste: sukcession eteneminen metsälaitumilla, ristiinluokittelu	R5: Erirakenteisuus, ristiinluokittelu R6: Suuret lehtipuut (> 50 cm) ja lahopuu (määrä), ristiinluokittelu	L1: Tyyppilajien (sis. myös yleiset lajit) määrä, kpl	L2: Huomionarvoinen ja hoidosta riippuvainen muu lajisto, luokittelu. Inventointitietojen puute rajoittaa käyttöä. Ei saa vähentää arvoa, jos tietoa ei ole.	L3: Miinuslajien ja/tai vieraslajien peittävyys, % kasvillisuuden kokonaisalasta	T1: Laidunpaine, ristiinluokittelu T2: Hoitohistoria (laidunnus tai niitto), kesto vuosina	
4: Erinomainen /tavoittila: Vastaa täysin määritelmää ja omaa tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: Peittävyys 35-50 %	R3: Taimien & pensaiden peittävyys ja rakenne: molemmat edustavia R7: Perus- ja täydennyskunnostus: ei tarvetta / riittävää & pensoittuminen, metsittyminen: tila hyvä	R5: Puiden peittävyys ja rakenne: edustava & puustorakenne / puulajisuhteet: hyvä R6: Suuret lehtipuut ja lahopuu: molempia runsaasti	L1: 3 kpl tai enemmän (Lounais-Suomessa vähintään 5 kpl)	L2: Tila hyvä	L3: alle 5 %	T1: Laidunpaine sopiva JA tila hyvä T2: Hoito jatkunut yli 50 vuotta	
3: Hyvä / lievästi heikentynyt: Määritelmän mukainen ja omaa oleellisimmat tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: Peittävyys 20-35 %	R3: Taimien & pensaiden peittävyys ja rakenne: jompikumpi edustava, toinen väljä R7: Perus- ja täydennyskunnostus: hieman lisäraivaustarvetta & pensoittuminen, metsittyminen: tila melko hyvä	R5: Puiden peittävyys ja rakenne: edustava tai väljä & puustorakenne / puulajisuhteet: melko hyvä R6: Suuret lehtipuut ja lahopuu: jompikumpi 1-3 kpl, toista runsaasti	L1: 2 kpl	L2: Tila melko hyvä	L3: 5-10 %	T1: Laidunpaine sopiva tai vaihtelee voimakkaasti JA tila melko hyvä T2: Hoito jatkunut 20-50 vuotta TAI hoito päätynyt noin 10 vuotta sitten	
2: Merkittävä, mutta selvästi heikentynyt: Jokseenkin määritelmän mukainen ja omaa joitakin tyyppille tunnusomaisia lajeja ja ominaispiirteitä	R1: Peittävyys 5-20 %	R3: Taimien & pensaiden peittävyys ja rakenne: molemmat väljä R7: Perus- ja täydennyskunnostus: suuri lisäraivaustarve & pensoittuminen, metsittyminen: tila melko huono	R5: Puiden peittävyys ja rakenne: väljä & puustorakenne / puulajisuhteet: melko huono R6: Suuret lehtipuut ja lahopuu: molempia 1-3 kpl	L1: 1 kpl	L2: Tila melko huono	L3: 10-20 %	T1: Ali- tai ylilaidunnus JA tila melko huono T2: Hoito jatkunut alle 20 vuotta TAI hoito päätynyt noin 20 vuotta sitten	
1: Ei merkittävä, pahoin heikentynyt (kunnostuskelpoinen): Ei ole lainkaan tyyppillinen, ei juuri lainkaan tyyppille tunnusomaisia lajeja ja piirteitä	R1: Peittävyys alle 5 %	R3: Taimien & pensaiden peittävyys ja rakenne: jompikumpi väljä, toinen tiheä R7: Perus- ja täydennyskunnostus: suuri lisäraivaustarve & pensoittuminen, metsittyminen: tila huono	R5: Puiden peittävyys ja rakenne: tiheä & puustorakenne / puulajisuhteet: huono R6: Suuret lehtipuut ja lahopuu: jompikumpi 1-3 kpl, toinen voi puuttua kokonaan	L1: Ei yhtään (0 kpl)	L2: Tila huono	L3: 20-40 %	T1: Pitkään jatkunut (rehevöittävä) ali- tai ylilaidunnus JA tila huono T2: Perinteinen hoito päätynyt noin 20-50 vuotta sitten	
0: Romahtanut/ hävinnyt (ei kunnostuskelpoinen)	R1: Ei lainkaan edustavaa niittykasvillisuutta (0 %)	R3: Taimien & pensaiden peittävyys ja rakenne: molemmat tiheitä R7: Perus- ja täydennyskunnostus: ei tehty / liian voimakasta & pensoittuminen, metsittyminen: tila huono	R5: Puiden peittävyys ja rakenne: tiheä & puustorakenne / puulajisuhteet: merkityksetön kohteella R6: Suuret lehtipuut ja lahopuu: kumpiakaan ei ole	L1: Ei yhtään (0 kpl)	L2: Merkityksetön kohteella / ei esiinny (huom. ei tarkoita sitä, että tietoa ei ole)	L3: 40 % tai enemmän	T1: Ei laidunneta JA merkityksetön kohteella T2: Hoito päätynyt noin 50-100 vuotta sitten	

Suoniityt							
Tyyppin	Rakenne		Lajisto			Toiminta	
Edustavuus/tila	Pohja- ja kenttäkerros	Puu- ja pensaskerros (puustottuvat ja pensoittuvat suotyypit)	Putkilokasvit ja sammalet	Huomionarvoiset lajit	Miinuslajit tai vieraslajit (vain laidunnetuilla suoniityillä)	Laidunnus	Niitto / paisutus
Mittarit	Edustavan suoniitykasvillisuuden peittävyys	Pensaiden ja puiden peittävyys		Lettolajit (kpl)	Miinuslajien/vieraslajien peittävyys	Laidunpaine	Niiton/paisutuksen tehokkuus
4: V, erinomainen /tavoitetila: Vastaa täysin määritelmää ja omaa tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: Kenttäkerroksen kasvillisuus vallitsevaa, ruoho- tai saravaltaista, matalampaa kuin luonnontilaisella suolla. Pohjakerroksessa runsaasti avoimia, kasvittomia turvemaalaikkuja (niitetyt ja laidunnetut suoniityt). Pohjakerros voi olla myös kokonaan sammaleeton (paiseniityt). Karikkeen määrä vähäinen.	R2: Täysin avoin tai lähes avoin. Pensaaton tai niukasti matalia pensaita. Pensaskerroksen peittävyys < 5%. Korkeintaan yksittäisiä kookkaita puita ja puiden taimia.	L1: Lajeja runsaasti , määrä vaihtelee suon ravinteisuustason mukaan. Letoilla kenttäkerroksessa runsaasti ruohoja, pohjakerroksessa lettosammalia sekä lyhytikäisiä, ravinteisuutta vaativia häiriölaikkujen lajeja. Laidunnetuilla soilla on lannalla kasvavia sammallajeja.		L3: Peittävyys <5% - ei merkkejä lannoituksesta (lisärehun annosta ja niiden myötä esiintyvistä miinuslajeista).	T1: Laidunpaine sopiva, laidunnus jatkunut yhtäjaksoisesti >50 v. tai laidunnuksen päättymisestä <5 v. Kohteella sopivasti karjan tekemiä polkuja.	T2: Niitto/paisutus ja niitoksen poiskeruu säännöllistä. Pitkään jatkunut toiminta jatkuu edelleen tai päättymisestä on <5 v.
3: M, hyvä / lievästi heikentynyt: Määritelmän mukainen ja omaa oleellimmat tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: Kenttäkerroksen lajiston määräsuhteissa alkaa tapahtua muutoksia. Pohjakerros alkaa umpeutua, siellä täällä vielä paljaita turvemaalaikkuja. Kariketta alkaa kertyä.	R2: Pensaskerroksen peittävyys 5-10%. Pensoittuminen (pajut) vähäistä. Suolle alkaa ilmestyä puiden taimia.	L1: Kenttäkerros pääosin luokan 4 mukaista. Pohjakerroksessa lajiston määräsuhteissa tapahtunut muutoksia, häiriölaikkujen lajit ja lannalla kasvavat lajit taantuneet.		L3: Peittävyys 5-10%. Rehevyyttä indikoivia lajeja jonkin verran.	T1: Laidunnettu yhtäjaksoisesti >20–50 v. tai laidunnus loppunut 5-10 v. sitten. Lievää ali- tai ylilaidunnusta tai laidunnuspaine vaihtelee voimakkaasti.	T2: Niitto/paisutus ja niitoksen poiskeruu epäsäännöllistä tai päättynyt 5-10 v. sitten.
2: P, merkittävä, mutta selvästi heikentynyt: Jokseenkin määritelmän mukainen ja omaa joitakin tyyppille tunnusomaisia lajeja ja ominaispiirteitä	R1: Kenttäkerroksen kasvillisuuden korkeus kasvaa. Pohjakerroksessa jäljellä yksittäisiä paljaita turvemaalaikkuja. Kariketta on kertynyt jonkin verran.	R2: Pensaskerroksen peittävyys >10-30%. Pensoittuminen (pajut) melko runsasta. Puiden taimet 10-30 cm korkeita.	L1: Myös kenttäkerroksessa lajiston määräsuhteissa tapahtunut muutoksia. Pohjakerroksen häiriölaikkujen lajit ja lannalla kasvavat lajit häviämässä.		L3: Peittävyys >10-30 %. Rehevyyttä indikoivia lajeja tai ruderaattilajeja alkaa olla runsaanlaisesti.	T1: Laidunnettu yhtäjaksoisesti >5-20 v. tai laidunnus päättynyt >10-30 v. sitten. Melko voimakasta ali- tai ylilaidunnusta. Ylilaidunnuksen seurauksena kasvillisuus paikoin selvästi kulunut ja rehevöitynyt.	T2: Niitto/paisutus ja niitoksen poiskeruu päättynyt >10-30 v sitten. Vaatii kunnostusraivauksen.
1: K, ei merkittävä, pahoin heikentynyt (kunnostuskelpoinen): Ei ole lainkaan tyyppillinen, ei juuri lainkaan tyyppille tunnusomaisia lajeja ja piirteitä	R1: Pohjakerros ehjä, kariketta runsaasti.	R2: Pensaskerroksen peittävyys >30-50(-90) %. Pensoittuminen (pajut) hyvin runsasta. Puiden taimet >30-50 cm korkeita.	L1: Kenttäkerroksen muutokset edenneet, avointa tilaa vaativat lajit vähentyneet selvästi. Pohjakerroksessa häiriölaikkujen lajit hävinneet.		L3: Peittävyys >30-50%. Rehevyyttä indikoivia korkeakasvuisia lajeja ja pensaita on runsaasti.	T1: Laidunnettu 1-5 v. tai laidunnus päättynyt >30-50 v. sitten tai voimakasta ylilaidunnusta, jolloin suo on paikoin voimakkaasti kulunut ja/tai rehevöitynyt.	T2: Niitto/paisutus ja niitoksen poiskeruu päättynyt >30-50 v. sitten. Vaatii kunnostusraivauksen.
0: Romahtanut/hävinnyt (ei kunnostuskelpoinen)	R1: Palautunut suoksi. Pohjakerros ehjä, kariketta runsaasti. Lajiston monimuotoisuus vähentynyt, vallitsevat lajit yhtäjaksoisen peittäviä.	R2: Pensoittuminen (pajut) hyvin runsasta. Puiden taimet/puut >50 cm korkeita.	L1: Palautunut suoksi. Lajiston monimuotoisuus vähentynyt, vallitsevat lajit yhtäjaksoisen peittäviä.		L3: Peittävyys >50%. Rehevyyttä indikoivia korkeakasvuisia lajeja ja pensaita on hyvin runsaasti.	T1: Palautunut suoksi - laidunnus päättynyt >50 v. sitten tai suo on vallitsevasti ylilaidunnettu.	T2: Palautunut suoksi – niitto/paisutus ja niitoksen poiskeruu päättynyt >50 v. sitten.

Tulvaniityt									
Typin	Rakenne			Lajisto			Toiminta		
Edustavuusluokka, tila	Kenttakerros	Pensaskerros	Umpeutuminen	Putkilokasvilajit	Huomionarvoiset lajit + Muu luontotyyppille ominainen (= hoidosta riippuvainen) lajisto	Miinuslajit tai vieraslajit	Laidunnus	Niitto	Tulvadynamiikka
Mittarit	R1: Edustavan niittykasvillisuuden peittävyys (%)	R2: Pensaiden peittävyys (lähinnä kuivilla, tuoreilla ja kosteiden niittyjen yläosissa)	R3: Avoimen alueen osuus kohteesta	L1: %-osuus tyyppilajeista	L2: Huomionarvoinen lajisto, erityisesti kasvit ja linnut (kpl)	L3: Miinuslajien ja/tai vieraslajien peittävyys	T1: Laidunpaine + T2: Perinteinen käyttö (= laidun- tai niittohistoria) Usein niittokohteita, joita nykyisin hoidetaan laiduntamalla	T3: Niiton tehokkuus (jos hoitotoimenpiteenä) Niittokohteita vain vähän tulvaniityissä, keskittynyt oikeastaan Kuusamon ja Posion seuduille; Korojoella, Oulankajoella, Kitkajoella ja Kemijoella	T4: Tulvadynamiikka
4: erinomainen /tavoittila: Vastaa täysin määritelmää ja omaa tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: Peittävyys yli 60 % Lajisto muuttuu vedestä, vesirajasta korkeimmille törmille. Kasvillisuus on vyöhykkeistä. Kaikki tai lähes kaikki tulvaniittyvyöhykkeet esiintyvät ja myös matalakasvuisia ja runsasruohoisia kasviyhdyskuntia. Kasvillisuustyyppit monilajisia erityisesti tuoreilla ja kuivilla tulvaniityillä. Kasvillisuustyyppijä 5-7 kpl	R2: Puuston/metsäka svillisuden peittävyys < 5%, Inventointilomakkeessa taimien ja pensaiden peittävyys: Molemmat edustavia.	R3: Täysin/lähes avoin niitty Maisemaltaan avoin, yksittäisiä puita/puuryhmiä voi olla. Avoimen alueen osuus 95-100%	L1: Runsaasti Monilajisuus eri vyöhykkeet huomioiden; lajistoltaan monipuolinen. Kaikki vyöhykkeet runsaslajisia. Lähes kaikki alueelle tyyppilliset lajit esiintyvät; matalakasvuiset heinät ja ruohot runsaita. Ruohoja myös kosteilla heinä- tai saravyöhykkeillä	L2: Huomionarvoisia kasvilajeja > 11, tai kohde muutoin erityisen edustava, esimerkiksi linnuston tai maiseman kannalta. Lintujen tärkeä pesimä- tai muuton aikainen levähdys-/ruokailualue. Huomionarvoisia hyönteis-sieni- tai sammallajeja.	L3: Peittävyys alle 5 % -ei merkkejä lannoituksesta (lisärehun annosta ja niiden myötä esiintyvistä miinuslajeista	T1: Laidunnuspaine sopiva & tila hyvä: (hoito-) tavoitteet saavutettu, kasvillisuus edustavaa ja myös paljaan kivennäismaan laikkuja. Paras tulos saadaan, jos tehokkaalla laidunpaineella laidunnetaan heti alkukesästä → myös kosteat vyöhykkeet tulee syödyksi paremmin. Vaihtoehtoisesti, jos mukana lohkolaidunnuksessa, laidunpaine on riittävän tehokas. T2: Perinteinen käyttö yli 50 v., jatkuu yhä tai loppunut vain muutamia vuosia sitten.	T2: Niitto ja poiskeruu Pitkään jatkunut niitto jatkuu edelleen. Niiton tehokkuus sopivalla tasolla.	T4: Luonnontilainen jokiosuus. Laajoja kokonaisuuksia, joissa jäiden ja vesien vaikutuksesta muodostuneet tulvaniittyneimet ja saaret ovat jatkuvassa muutostilassa. Tulvasedimenttejä kertyy. Ei kariketta, vaan lähinnä paljasta tulvamaannosta pohjakerroksessa. Kuivemmillä tulvaniityillä voi olla myös sammalia pohjakerroksessa.
3: hyvä / lievästi heikentynyt: Määritelmän mukainen ja omaa oleellimmat tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R1: Peittävyys 10-60 % Lajisto ja vyöhykkeet vaihtuvat edelleen selvästi. Tuoreita/kuivia niittyjä esiintyy yleisesti, mutta eivät välttämättä yhtenäisinä vyöhykkeinä. Kasvillisuustyyppijä 5-7 kpl. Kuiva tulvaniitty osin pensoittumassa tai	R2: Puuston/metsäka svillisuuden peittävyys ≤ 10 %, pääosin korkeimmilla törmillä, ja toisaalta kevät- ja syystulvaniittyjen yläosissa.	R3: Avoimen alueen osuus 90-95%	L1: Kohtalaisen runsaasti Lajimäärä saattanut jopa hieman kasvaa häiriön seurauksena. Tyyppilajeista valtaosa esiintyy edelleen.	L2: 6-10 kpl, linnustoarvot melko hyvät	L3: Peittävyys 5-20 % Rehevyyttä indikoivia lajeja jonkin verran.	T1: Laidunnuspaine sopiva / vaihtelee voimakkaasti & Tila melko hyvä: tavoitteet lähes saavutettu (3) T2: perinteinen tai lähes perinteinen käyttö jatkunut 20 - 50 v.	T3: Epäsäännöllistä (tai kunnostustoimena silloin tällöin) paikoin niitto jäänyt vajaaksi (tai päätynyt yli 10-20 vuotta sitten.	T4: Säännöstelyn tai vesirakentamisen vaikutus lievä. Kariketta voi olla jonkin verran, mutta myös tulvan tuomia aineksia. Tulvavedet ja jäät myös huuhtovat kertyneitä aineksia. Sammalia voi esiintyä

	puustottumassa lajistoa esiintyy kuitenkin yleisesti.	Inventointilomakkeessa taimet ja pensaas: Toinen väljä, toinen edustava					Perinteinen käyttö loppunut n. 10 v. sisällä.		pohjakerroksessa jonkin verran.
2: merkittävä, mutta selvästi heikentynyt: Jokseenkin määritelmän mukainen ja omaa joitakin tyyppille tunnusomaisia lajeja ja ominaispiirteitä	R1: Peittävyys 5 - 9 % Kuivat ja tuoreet niityt esiintyvät edelleen, kuivia niittytyyppejä vain pieninä laikkuina tai muun kasvillisuuden seassa.. Kasvillisuustyyppijä 4- 6 kpl	R2: Puuston/ metsäkasvillisuuden peittävyys ≤ 30 %, pensaikko levinnyt jo laajasti kuiville ja tuoreille tulvaniityille, ei kuitenkaan peittävä, tulvaniitty ja pensaikko vaihtelevat mosaiikkimaisesti. Inv.lomakkeessa molemmat väljiä.	R3: Avoimen alueen osuus 70-90 %	L2: Kohtalaisesti monotoniset vyöhykkeet, niittyjen lajiston tyyppilajeista esiintyy 50-75 %	L2: 3-5 kpl, linnustoarvoja toisinaan	L3: Peittävyys 20- 50 % rehevyyttä indikoivia lajeja tai ruderaattilajeja alkaa olla runsaanlaisesti, pensaas levittäytyneet yläosan tulvaniityille	T1: Laidunnuspaine: alitai ylilaidunnus / ei laidunneta & Tila melko huono: melko kaukana tavoitteesta (2) Voi olla rehevöittävää laidunnusta, lisäruokintaa. T2: laidunnus jatkunut alle 20 v. tai päätynyt noin 20 vuotta sitten, käyttö ei perinteistä, vaan esim. lannoitusta, on voinut olla peltonakin)	T3: Hoito päätynyt noin 20 vuotta sitten. Suurruohot ja korkeakasvuiset heinät ovat runsastuneet. Vaatii alkuraivausta. Niitto liian tehokasta, jolloin lajisto muuttuu yksipuolisemmaksi , heinävaltaiseksi.	T4: Säännöstelyn tai vesirakentamisen seurauksena muutoksia tulvadynamiikassa → sedimentaatio vähenee, soistuminen käynnistyy kosteilla vyöhykkeillä. Puista ja pensaaita esiintyy yleisesti. Pohjakerroksessa esiintyy yleisesti sammalia.
1: ei merkittävä, pahoin heikentynyt (kunnostuskelpoinen): Ei ole lainkaan tyyppillinen, ei juuri lainkaan tyyppille tunnusomaisia lajeja ja piirteitä	R1: Peittävyys alle 5 % Kasvillisuustyyppijä 3 -6 kpl; Ruohoiset vyöhykkeet (kuivat ja tuoreet) katkeilleet ja osin kadonneet.	R2: Puuston/ metsäkasvillisuuden peittävyys ≤ 75 % Pensaikko voi olla paikoin peittävää, tiivistä, mutta edelleen tulvaniittyjen tyyppilajistoa esiintyy pensaiden alla. Inventointilomakkeessa: Pensaas ja taimet: toinen väljä, toinen tiheä	R3: Puut/pensaas vallanneet ylempät niittytyypit (kuivat ja tuoreet sekä kosteiden niittyjen yläosat). Avoimen alueen osuus 25-70%.	L1: Niukasti , lähinnä vain korkeakasvuisia lajeja, tyyppilajeista esiintyy < 50 %.	L2: 1-2 kpl linnustoarvot häviämässä/hävinneet	L3: Peittävyys > 50 % rehevyyttä indikoivia korkeakasvuisia lajeja ja pensaaita on runsaasti.	T1: Tila huono: kaukana tavoitteesta (1) rehevöittävää laidunnusta tai ylilaidunnusta T2: Laidunnus päätynyt yli 20-50 v. sitten	T3: Ei niitetty. Ei enää avoin niitty, vaatii alkuraivausta, miinuslajit vallitsevat. Perinteinen hoito päätynyt 20-50 vuotta sitten.	T4: Säännöstelyn seurauksena selkeitä muutoksia tulvadynamiikassa → sedimentaation vähenemisen seurauksena soistuminen etenee kosteilla niittytyypeillä. Puut ja pensaas yleisiä Sammaleet vallanneet pohjakerrosta.
0: Romahtanut/ hävinnyt (ei kunnostuskelpoinen)	R1: Ei juuri lainkaan edustavaa niittykasvillisuutta (0 %). Säännöstelyillä jokiosuuksilla tuoreet ja kuivat niittytyypit muuttuneet kangas- tai tulvametsiksi tai pensaikoiksi. Kosteas tulvaniittytyypit taas erilaisiksi luhdiksi tai pensaikoiksi.	R2: 75-100% Pensaikko tiheää, ei aluskasvillisuutta. Vain kosteat tulvaniityt säilyneet luonnontilaisissa joissa. Inventointilomakkeessa pensaas ja	R3: Avoimen alueen osuus 0-25%	L1: Tyyppilajeja vain satunnaisesti	L2: 0 kpl, ei linnustoarvoja	L3: Peittävyys 100 %	T1: Ei laidunneta; merkityksetön kohteella / ei tarvetta ottaa huomioon inventoinnissa (0) T2: Laidunnus päätynyt vuosikymmeniä sitten (yli 50 v).	T3: Niitto ei enää mahdollinen, perinteinen hoito päätynyt > 50 vuotta sitten.	T4: Tulvadynamiikka ei toimi. Ei tulvan tuomia sedimenttejä. Tulvat eivät ole säännöllisiä, ja tulvahuiput puuttuvat tai ovat lyhytaikaisia. Tulvaniityt kadonneet tai muuttuneet toisiksi niittytyypeiksi; soiksi,

TUOREET NIITYT - LAATUTAULUKOT

Tuoreet niityt							
	Rakenne		Lajisto			Toiminta	
Edustavuusluokka / Tavoitetila	Kenttäkerros	Avoimuus	Putkilokasvilajit	Muu luontotyyppille ominainen (= hoidosta riippuvainen) lajisto	Miinuslajit tai vieraslajit	Laidunnuspaine ja/tai niiton tehokkuus	Hoitohistoria
Mittarit	R2: Edustavan niittykasvillisuuden peittävyys (%) kasvillisuuden kokonaisalasta	R4: Avoimen alueen osuus (%) luontotyyppin pinta-alasta	L1: Huomionarvoisten ja vaatelioiden pb-kasvilajien määrä (kpl)	L2: hyönteislajisto, linnusto ja sienistö Voidaan käyttää lisätekijänä, jos tietoa käytettävissä	L3: Miinuslajien ja/tai vieraslajien peittävyys	T1: Laidunnuspaine tai niiton tehokkuus	T2: Laidunnus- tai niittohistoria (= kesto vuosina)
4: erinomainen /tavoitetila: Vastaa täysin määritelmää ja omaa tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R2: Pien- tai suurruohoisen edustavan kasvillisuuden peittävyys pääasiassa yli 60 % (poikkeuksena TrHNI)	R4: Avoimuus 95 - 100 %	L1: yli 10 kpl (Lounais-Suomessa yli 20 kpl) Parhailla kohdilla putkilokasvien lajimäärä yli 25-30 lajia/m2	L2: Tila hyvä (4)	L3: Miinuslajeja ei juuri ollenkaan, ei yhtenäisinä kasvustoina, peittävyys alle 5 %. (poikkeuksena TrHNI) Ei vieraslajeja	T1: Laidunnuspaine tai niittoteho: sopiva & tila hyvä (4)	T2: Laidunnus tai niitto on jatkunut pääsääntöisesti 50 vuotta
3: hyvä / lievästi heikentynyt: Määritelmän mukainen ja omaa oleellimmat tyyppille tunnusomaiset lajit ja ominaispiirteet	R2: Pien- tai suurruohoisen edustavan kasvillisuuden peittävyys 10-60 %	R4: Avoimuus 90 - 95 %	L1: 6-10 kpl (Lounais-Suomessa 10-20 kpl) Parhailla kohdilla putkilokasvien lajimäärä yli 15-25 lajia/m2	L2: Tila melko hyvä (3)	L3: Miinuslajeja niukasti, ei yhtenäisinä kasvustoina, peittävyys enintään 5 - 10 % (poikkeuksena TrHNI) Vieraslajeja voi esiintyä yksittäisinä	T1: Laidunnuspaine tai niittoteho: sopiva tai vaihtelee voimakkaasti	T2: Laidunnus tai niitto jatkunut pääsääntöisesti 20-50 vuotta tai hoito loppunut noin 10 vuotta sitten
2: merkittävä, mutta selvästi heikentynyt: Jokseenkin määritelmän mukainen ja omaa joitakin tyyppille tunnusomaisia lajeja ja ominaispiirteitä	R2: Pien- tai suurruohoisen edustavan kasvillisuuden peittävyys 5-10 %	R4: Avoimuus 70 - 90 %	L1: 3-5 kpl (Lounais-Suomessa 3-10 kpl)	L2: Tila melko huono (2)	L3: Miinuslajeja voi esiintyä, peittävyys kuitenkin enintään 20 - 50 % (poikkeuksena TrHNI) Vieraslajeja voi esiintyä, mutta niiden peittävyys ei ole merkittävä	T1: Laidunnuspaine tai niittoteho: ali- tai ylilaidunnus tai niitto tehotonta tai liian voimakasta	T2: Laidunnus tai niitto jatkunut alle 20 vuotta tai laidunnus tai niitto päättynyt yli 20 vuotta sitten
1: ei merkittävä, pahoin heikentynyt (kuitenkin kunnostuskelpoinen): Ei ole lainkaan tyyppillinen, ei juuri lainkaan tyyppille tunnusomaisia lajeja ja piirteitä	R2: Pien- tai suurruohoisen edustavan kasvillisuuden peittävyys alle 5 %	R4: Avoimuus 25 - 70 %	L1: 1-2 kpl	L2: Tila huono (1)	L3: Miinuslajien peittävyys yli 50 % (poikkeuksena TrHNI) Vieraslaji/-t voivat peittää ison osan kuviosta	T1: Laidunnuspaine tai niittoteho: ali- tai ylilaidunnus tai niitto tehotonta tai liian voimakasta	T2: Laidunnus tai niitto päättynyt noin 20 - 50 vuotta sitten
0: Romahtanut/hävinnyt (ei kunnostuskelpoinen) Ei enää ollenkaan tunnusomaisia lajeja ja piirteitä	R2: Ei lainkaan edustavaa niittykasvillisuutta (0 %) ja tyyppilajistoa	R4: Avoimuus 0 - 25 %	L1: Ei yhtään (0 kpl)	L2: Merkityksetön kohteella / ei tarvetta ottaa huomioon inventoinnissa (0)	L3: Miinuslajien peittävyys 100 % = vain muiden elinympäristöjen lajeja Vieraslaji/-t vallanneet kuvion	T1: Ei laidunneta tai niitetä	T2: Laidunnus tai niitto päättynyt noin 50 - 100 vuotta sitten